

[Ib Nørlund]

I den forbindelse vil jeg, så meget mere som det jo også bliver sagt, at det alt sammen må ses i den udenrigspolitiske sammenhæng, på ny fremhæve de muligheder, der ligger i at gribe det initiativ, som Finlands præsident, Kekkonen, har taget med hensyn til at erklære Norden som atomfri zone. Da det ikke synes at være gået ind forrige gang, vil jeg gerne gentage, at det, der ligger i dette, er noget nyt også i forhold til diskussionen i 1960'erne, nemlig at det at blive anerkendt som atomfri zone ikke alene betyder, at man ikke selv har stationeret atomvåben, men også, at man får internationale garantier for at være et område, hvorimod der ikke kan anvendes atomvåben. Så kan man sige, det ikke giver nogen evig garanti osv. osv., men det er i hvert fald netop skridt af den art, som kan fremme en udvikling i retning af afspænding og give afrustningen passende muligheder, så meget mere som man jo også dér beskæftiger sig med den allermest moderne teknik.

Da jeg sidst drog disse tanker frem, gav udenrigsministeren mig det svar, at en sådan ordning ville forstyrre ligevægten i Norden. Hvordan i alverden vil man begrunde det? Der bliver ikke placeret våben, der ikke findes i forvejen. Man siger selv udtrykkeligt, at man ikke vil anbringe atomvåben på dansk område, og man får ydermere en garanti for, at der ikke kan anvendes atomvåben mod denne del af jordkloden. Hvordan i alverden skulle det kunne udlægges, som om ligevægten blev forstyrret?

Hr. Arentoft talte om, at man ikke kunne flytte Danmark. Nej, men man kunne faktisk godt bruge Danmarks geografiske position til at udnytte de muligheder for at fremme en afspændingsproces, som man altid nu ser så flot bort fra. Det, som man derimod har gjort, er, at man har flyttet NATO ind i Danmark, og det er det, der skaber de ekstra vanskeligheder, som var overflødige.

Men jeg synes, der er særlig grund til at fastholde dette med ligevægten, som udenrigsministeren talte om, i den nuværende situation, hvor man altså lader sig slæbe med af den almindelige NATO-oprustningspolitik, og det er på det område, som kortelig er berørt i ministerens redegørelse, men som ikke har fået den afgørende plads i diskussionen, som jeg synes den må have, nemlig det, der kaldes forberedelse til at modtage fremmede

styrker, som indbefatter stationering af, hvad man kalder svært materiel, som i hele sin militære opbygning faktisk er oprettelse af baser lige minus de tropper, som man vil kalde til. Man forbeholder sig endda at kunne indkalde disse fremmede tropper, når man vil erklære en bestemt situation for spændt, eller hvad det nu hedder i fagsproget. Ja men hvor langt er man så fra virkelig at have oprettet baser på den egentlige del af Danmarks territorium – jeg taler jo ikke om Grønland her, den side af sagen kender vi?

Det er der så meget mere grund til at lægge vægt på, som der i situationen om hr. Knud Damgaard's militære planer både fra hans egen og fra Aktuelts side på daværende tidspunkt blev sagt, at der i virkeligheden ikke rigtig er nogen grænse mellem fremmede tropper eller ikke fremmede tropper, for de kan alligevel kaldes til meget hurtigt osv.

Jeg gør opmærksom på, at man ved at glide ind på sådanne veje jo også udenrigspolitisk placerer Danmark på en ny måde i forhold til nu. Hidtil har det været erklæret dansk politik at sørge for, at man ikke fik placeret baser og fremmede tropper på dansk jord, også atomvåben, men i det øjeblik man skrider til disse forberedelseskomiteer, eller hvad man vil kalde det, er man da sandelig med til at forrykke den militære balance i Norden, og det kan ikke harmonere med de erklæringer, som er givet på andre områder.

Derfor synes jeg, at det er nødvendigt, at forsvarsministeren ved denne lejlighed også herfra giver forsikringer, som kan støtte, at det forhindres, at der oprettes noget, der ligner fremmede baser, på dansk territorium. Det er så meget vigtigere, som det altså åbenbart er et hovedpunkt i de planlægningsovervejelser, man går og tumler med.

Ministeren siger et sted, at en passende militær styrke er nødvendig for afspændingen, eller noget i den retning. Men den slags udtalelser er jo ikke synderlig meget værd, for selvfølgelig er en passende militær styrke passende. Jeg kunne lige så godt sige, at en passende afrustning er nødvendig for afspændingen; det ville være lige så intelligent som ministerens formulering. Men det helt afgørende er, at man også i de planlægningsforberedelser, som foregår nu, indkalkulerer, hvad man vil være i stand til at gøre for at fremme den internationale afspændingsproces, og det gør man sandelig ikke på den må-